

Raadsvoorstel

Datum raadsvergadering : 16 februari 2023

Zaaknummer : 497617

Onderwerp: : Vaststellen Verordening Bomen en Landschap Oude IJsselstreek

De raad wordt voorgesteld

1. De Verordening Bomen en Landschap Oude IJsselstreek vast te stellen.

Aanleiding

De huidige Bomenverordening is in werking sinds 1 oktober 2010. In de Visie op landschap, natuur en groene kernen (2021) is behoud van bomen een landschap een belangrijke pijler. In het Uitvoeringsprogramma van deze visie is een herziening van de regels rondom bomen en landschap opgenomen als actiepoint. Dat is nu uitgewerkt in deze vernieuwde Verordening Bomen en Landschap Oude IJsselstreek. De Verordening is een juridisch instrument die de gemeente kan toepassen binnen haar bevoegdheid voor individuele bomen en landschapselementen kleiner dan 1000 m². Voor bossen en landschapselementen groter dan 1000 m² is de provincie Gelderland bevoegd gezag middels de Wet Natuurbescherming.

Daarnaast kennen we ook andere beleidsdocumenten zoals het Actieplan bomen erbij in Oude IJsselstreek (2020) en de Klimaatagenda (2022) waarin het planten en behouden van bomen en landschapselementen de aandacht heeft. Dit vanuit opgaven voor klimaatadaptatie, behoud en versterking biodiversiteit en een prettige leefomgeving voor inwoners en bezoekers. Het werken aan deze opgaven en de daarbij horende aandacht voor bomen en landschap zien we ook terug in verschillende beleidsstukken van het Rijk (bijvoorbeeld het Klimaatkoord (2019) of de Bossenstrategie van Rijk en provincies (2020)) en beleidsstukken van provincie Gelderland (bijvoorbeeld de Gelderse Streekgidsen (2021) of Het Uitvoeringsprogramma Bomen en Bos (2020)).

In de huidige Bomenverordening van Oude IJsselstreek is in 2010 ook de lijst met particuliere bijzondere bomen opgenomen waarvan is afgesproken om deze iedere 10 jaar te herzien. Hoe we gaan werken met Bijzondere Bomen is verwerkt in deze vernieuwde Verordening Bomen en Landschap Oude IJsselstreek.

Op het moment dat de Omgevingswet wordt ingevoerd moeten alle verordeningen, die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving, voor 2029 opgenomen zijn in het Omgevingsplan. De verordening zoals die nu voorligt kan, wat betreft inhoud, eenvoudig verwerkt worden in het Omgevingsplan waarmee het onderdeel behoud en bescherming van bomen en landschap is georganiseerd.

Wat wordt met beslissing bereikt

Met de nieuwe Verordening Bomen en Landschap Oude IJsselstreek zijn de regels om een omgevingsvergunning vellen te ontvangen weer actueel en in overeenstemming met vastgesteld beleid. Daarnaast zijn we met deze Verordening klaar voor de verwerking in het Omgevingsplan.

Argumenten om in te stemmen met voorgestelde beslissing(en)

1.1. *De Verordening Bomen en Landschap Oude IJsselstreek geeft de regels en voorschriften weer voor het verlenen van een omgevingsvergunning voor het vellen van bomen en landschap gebaseerd op actueel beleid.*

Als gemeente zijn we verantwoordelijk voor het algemeen belang, bomen en landschap maken daar onderdeel van uit. We leveren inspanningen voor een groene leefomgeving bijvoorbeeld in onze openbare ruimte in de kernen en de bermen. Daarnaast kennen we verschillende stimuleringsregelingen voor onze inwoners zoals de Subsidieregeling Landschap en Biodiversiteit en de actie Tegel eruit, Boom erin. We kunnen als gemeente niet alleen werken aan een groene gemeente maar dat hoeft dus ook niet. Het succes van deze regelingen geeft aan dat inwoners bomen en landschap belangrijk vinden en hieraan willen bijdragen. De brede inzet voor bomen en landschap zien we terug in de maatschappij en wordt gespiegeld door andere overheden. Daarnaast zijn bomen en landschap belangrijk voor onder andere versterken en behouden van de biodiversiteit en onderdeel van klimaatadaptatie maatregelen.

Vanuit onze verantwoordelijkheid voor het algemeen belang is het dan ook te verantwoorden dat regels en voorschriften nodig zijn voor het verlenen van een omgevingsvergunning om eventueel bomen en landschapselementen te vellen. We werken vanuit vertrouwen met alle partijen en inwoners samen maar een integrale afweging is nodig om het algemeen belang te kunnen dienen. Dat kan door de Verordening Bomen en Landschap Oude IJsselstreek toe te passen.

In bijlage 1 vindt u de Verordening Bomen en Landschap Oude IJsselstreek.

1.2. *De Verordening kent inhoudelijke wijzigingen ten opzichte van de oude Bomenverordening.*

Deze vernieuwde verordening kent een bescherming voor bomen vanaf stamomtrek 90 cm op 1,30 m maaiveld. De belangrijkste wijzigingen zijn:

1 het vergroten van de omtrekmaat van bomen buiten de kom (waar de omtrekmaat 30 cm of meer was) en
2 het invoeren van dezelfde omtrekmaat voor bomen binnen de kom (waar we behalve Particuliere Bijzondere Bomen geen algemene beschermingsregel kenden).

Een andere belangrijke wijziging is dat de Verordening geen lijst met Particuliere Bijzondere Bomen voor binnen de kom meer kent maar criteria voor het aanwijzen van Bijzondere Bomen geeft, zowel binnen als buiten de kom en ongeacht de eigenaar. Door het gebruik van criteria geven we duidelijkheid en eenduidigheid over het fenomeen Bijzondere Boom. De criteria opgenomen in deze verordening zijn een lokale vertaling van de criteria zoals die worden gehanteerd door de Landelijke Bomenstichting. Door het gebruik van criteria is het ook mogelijk, en zeer gewenst, dat inwoners participeren bij het identificeren van Bijzondere Bomen.

Ook een belangrijke wijziging is het nieuwe artikel 8 'afstand tot de erfgrans' in de Verordening. Voorheen kenden we dit artikel niet en volgden we het Burgerlijk Wetboek waarin in artikel 5:42 afstanden tot de erfgrans worden benoemd waarbinnen het planten van bomen of heesters en heggen niet mag. Als gemeente mogen we afwijken van de afstanden opgenomen in het BW. In artikel 8.1 doen we dat ook en wordt de afstand tot de erfgrans vastgesteld op 1 m voor een boom, houtopstand of landschapselement en nihil voor heesters en heggen. De reden daarvoor is dat er letterlijk meer ruimte ontstaat om te werken aan grote maatschappelijke opgaven zoals klimaat en biodiversiteitsversterking; zowel voor inwoners in hun eigen tuin als voor ons als gemeente in de openbare ruimte. In artikel 8.2 wordt een uitzondering gemaakt voor percelen naast gronden met de bestemming 'agraris'. Hier blijven de afstanden zoals gesteld in het BW van kracht; 2 m voor bomen, houtopstand of landschapselement en 0,5 m voor heesters en heggen. De reden daarvoor is dat met name bomen effect hebben op de agrarische bedrijfsvoering door de meetwijze van effectieve landbouwgrond waarop toeslagen en de mestboekhouding worden gebaseerd. Dit is een onevenredig negatief effect voor agrarische ondernemers, daarom is een uitzondering hier passend. In artikel 8.3 wordt gesteld dat artikel 8.2 van de verordening niet geldt als er sprake is van vervanging van een soortgelijke boom, houtopstand of landschapselement die al was geplant. Op deze wijze blijft het wel

mogelijk om bestaande lanen die vroeger binnen 2 m tot de erfgrans zijn geplant te behouden en te vervangen.

Andere wijzigingen zijn dat de oude Bomenverordening al de bescherming van landschapselementen buiten de bebouwde kom kende maar dat is in deze vernieuwde Verordening duidelijker weergegeven. Daarnaast zijn de weigeringsgronden en de vergunningsvoorschriften verduidelijkt zodat een aanvrager van een vergunning van tevoren al zo goed mogelijk weet wat men kan en mag verwachten.

In bijlage 2 Belangrijkste wijzigingen Verordening Bomen en Landschap kunt u puntsgewijs een overzicht van de belangrijkste wijzigingen lezen met kort een argumentatie per wijziging

Kanttekeningen

a. Niet iedere inwoner of belangenpartij zal 100% tevreden zijn.

De nieuwe Verordening is op sommige punten strenger en op andere punten soepeler. Dat is een inhoudelijke afweging die is gemaakt vanuit vastgesteld beleid. Voor sommige partijen zal de Verordening te veel en voor andere partijen zal de Verordening juist te weinig vragen. We hebben deze belangen, vanuit vastgesteld beleid, inhoudelijk zo goed mogelijk tegen elkaar afgewogen.

b. Het nieuwe artikel 8 is een compromis na gesprekken met verschillende belangenpartijen maar kan ons beperken in plantmogelijkheden in de berm.

Het is gemeenten toegestaan om af te wijken van Burgerlijk Wetboek 5:42. Er zijn verschillende gemeenten die dat ook doen in een bomenverordening. De meest voorkomende reden is het creëren van letterlijk meer mogelijkheden om bomen te planten zodat gewerkt kan worden aan klimaat- en biodiversiteitsopgaven. Voor ons als gemeente Oude IJsselstreek is dat ook de reden. Het nieuwe artikel 8 heeft echter, naast algemene overlast die kan worden ervaren, meer invloed op de agrarische sector. De reden daarvoor is dat agrariërs ieder jaar hun landbouwgrond moeten opgeven bij de Rijksdienst voor Ondernemers (RVO) om toeslagen en mestboekhouding te ontvangen en verantwoorden. Het RVO telt landbouwgrond waar bomen of landschapselementen op staan of landbouwgrond waar schaduw van bomen of landschapselementen op valt niet mee als landbouwgrond. Dit kan een prikkel geven aan de agrarische ondernemer om bomen en landschap op of naast het agrarische perceel te zien als ongewenst. Dit wordt in Oude IJsselstreek breed door partijen gezien als een verkeerde prikkel en staat ook haaks op verschillend beleid, van onszelf maar ook van andere overheden. Het veranderen van deze prikkel ligt helaas buiten onze invloedssfeer. Om die reden blijft de afstand tot de erfgrans van 2 m voor bomen, houtopstand of landschapselement en 0,5 m voor heesters en heggen van kracht bij gronden naast een perceel met de bestemming 'agrarisch'. In overleg en in samenwerking met de agrarische buurman kan hiervan worden afgeweken en kunnen wel bomen tot 1 m van de erfgrans worden geplant. Hierbij lopen we een risico op het moment dat de grond van eigenaar wisselt en deze nieuwe eigenaar wil dat de 2 m gehandhaafd wordt. We realiseren ons daarom dat in de gemeentelijke bermen van gemiddeld 2,5 m breed op locaties waar nu geen bomen staan het niet eenvoudig is om nieuwe laanstructuren te creëren. We gaan deze uitdaging en samenwerking aan en als blijkt dat bomen vanuit de buurman ongewenst zijn zoeken we naar alternatieven zoals struiken of ecologisch bermbeheer. Hierdoor kunnen we als gemeente ook werken aan de grote maatschappelijke klimaatadaptatie- en biodiversiteitsopgaven.

c. De nieuwe Verordening is een verandering en het zal tijd kosten om die te laten landen bij onze inwoners.

Voor iedere verandering geldt dat het tijd en energie kost om deze te implementeren. De komende maanden gaan we daar via verschillende kanalen op inzetten. Dat zijn de geijkte informerende kanalen maar we vragen ook hulp van onze lokale belangenorganisaties om te helpen deze Verordening onder de aandacht te brengen. Toch kan het zo zijn dat een inwoner, door de inhoudelijke wijzigingen in de Verordening, een vergissing maakt. Daar houden we in de eerste maanden rekening mee wat betreft toezicht en handhaving.

Kosten, baten, dekking

Het uitvoeren van de nieuwe Verordening Bomen en Landschap Oude IJsselstreek wordt opgepakt binnen beschikbare budgetten en uren van het personeel. Ook de legeskosten voor het aanvragen van een Omgevingsvergunning vellen wijzigen niet, anders dan de inflatiecorrectie op basis van de legesverordening. Als bij de uitvoering blijkt dat, mede door veranderingen met de invoering van de Omgevingswet, aanvullende middelen nodig zijn dan volgt een separaat voorstel.

Uitvoering

Planning

N.v.t.

Personeel

N.v.t.

Communicatie/participatie

Na vaststelling van de Verordening door u als gemeenteraad starten we met het algemeen bekend maken van deze Verordening via verschillende communicatie kanalen. De lokale belangenorganisaties Bomengroep Oude IJsselstreek en LTO Nood afdeling Oost Achterhoek hebben haar visie gegeven over de inhoud van deze Verordening. Wij vragen hen ook te helpen met het bekendmaken van de verordening via hun netwerk.

Evaluatie/verantwoording

Inhoudelijke en financiële verantwoording gebeurt via de bestuursrapportages.

Bijlagen

1. Verordening Bomen en Landschap Oude IJsselstreek
2. Memo belangrijkste wijzigingen Verordening Bomen en Landschap

Burgemeester en wethouders,

Ron Frerix

Otwin van Dijk

Secretaris

Burgemeester

Raadsvergadering d.d.

- conform voorstel
- zonder hoofdelijke stemming
- met algemene stemmen
-stemmen voor.....stemmen tegen
- aangenomen
- aangenomen met amendement.....
- aangehouden
- verworpen
- ter vergadering uitgereikt bij agendapunt
- in handen van B&W gesteld
- opmerkingen/toezeggingen.....
-

Raadsvergadering d.d. 16 februari 2023

De raad van de gemeente Oude IJsselstreek,

overwegende dat

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 17 januari 2023

gelet op het bepaalde in de

BESLUIT:

1. De Verordening Bomen en Landschap Oude IJsselstreek vast te stellen.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Oude IJsselstreek in zijn openbare vergadering van 16 februari 2023

De griffier,

de voorzitter,

M.B.J. Looman

O.E.T. van Dijk